

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПРАВА**

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ В АСПІРАНТУРУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО**

**Затверджено на засіданні кафедри права
Протокол № 9 від 21.03.2023**

**Затверджено на засіданні Вченої ради
економіко-правового факультету
Протокол №7 від 22.03.2023**

**Затверджено на засіданні
Вченої ради Маріупольського
державного університету
Протокол № 8 від 28.04.2023 р.**

Програма вступного іспиту в аспірантуру зі спеціальності 081 Право / укл. д.ю.н., проф. Волік В.В., к.ю.н., доцент Черних Є.М., к.ю.н., проф. Свірський Б.М., к.ю.н., доцент Політова А.С., к.ю.н., доцент Григор'єва В.В. – Київ. МДУ, 2023. – 23 с.

Програма вступного іспиту в аспірантуру зі спеціальності 081 Право містить перелік питань вступного іспиту зі спеціальності 081 Право, вимоги до дослідницької пропозиції як складової вступного іспиту, питання співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань, ніж та, яка зазначена у дипломі про вищу освіту, критерії оцінювання відповідей.

Програму складено на підставі державного стандарту України № 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення»; відповідних методичних рекомендацій Маріупольського державного університету.

© Київ, МДУ

ЗМІСТ

1.	ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО	4
1.1.	Пояснювальна записка.....	4
1.2.	Перелік питань вступного іспиту.....	4
1.3.	Критерії оцінювання відповідей.....	7
1.4.	Рекомендована література.....	8
2.	ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.....	13
3.	ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО АСПРАНТУРИ З ІНШОЇ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ, НІЖ ТА, ЯКА ЗАЗНАЧЕНА У ДИПЛОМІ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ.....	16
3.1.	Пояснювальна записка.....	16
3.2.	Перелік питань співбесіди.....	16
3.3.	Критерії оцінювання відповідей.....	18
3.4.	Рекомендована література.....	19

1. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО

1.1. Пояснювальна записка

Вступ до аспірантури на спеціальність 081 Право у 2023 році відбуватиметься у формі співбесіди в дистанційному форматі (online) відповідно до розкладу. Для осіб, які вступають з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), вступники проходять д о д а т к о в у співбесіду. Під час д о д а т к о в о ї співбесіди вступникам ставиться від 3 до 5 питань зі списку запропонованих орієнтовних запитань. Оцінка «склав» ставиться за умови надання відповіді на понад 50 % від поставлених запитань. Оцінка «не склав» ставиться за умови повної відсутності теоретичних знань з теорії адміністративного права та процесу або з кримінального процесу та криміналістики в залежності від обраної освітньо-наукової програми. Вступник, який отримав оцінку «не склав», до подальших вступних випробувань не допускається.

Під час вступного іспиту ставиться три запитання, кожне з яких оцінюється максимально в 25 балів, додаткові запитання також можливі.

В програму вступного іспиту як складова частина входить презентація дослідницької пропозиції, яка також оцінюється в 25 балів.

Час, що відводиться вступникам для підготовки до надання відповідей на екзаменаційні питання, складає 45 хвилин.

1.2. Перелік питань вступного іспиту

Адміністративне право і процес

1. Предмет і метод адміністративного права України.
2. Принципи адміністративного права України.
3. Джерела адміністративного права України: поняття та види.
4. Норми адміністративного права: поняття, структура, види.
5. Система адміністративного права: поняття і зміст.
6. Дія адміністративно-правових норм в часі та просторі.
7. Форми реалізації адміністративно-правових норм.
8. Підгалузі та інститути в системі адміністративного права.
9. Адміністративно-правові відносини: поняття і структура.
10. Види адміністративно-правових відносин та їх характеристика.

11. Систематизація українського адміністративного законодавства: форми та основні напрями.
12. Співвідношення державного регулювання та державного управління.
13. Суб'єкти адміністративного права: поняття та види.
14. Правові акти управління: поняття та класифікація.
15. Засоби забезпечення законності у сфері державного управління.
16. Адміністративний процес: поняття і види проваджень.
17. Державний контроль у сфері виконавчої влади.
18. Місцеві державні адміністрації: організація і повноваження.
19. Конституційні засади організації виконавчої влади в Україні.
20. Система органів виконавчої влади в Україні: склад і повноваження.
21. Кабінет Міністрів України: склад, порядок формування і повноваження.
22. Центральні органи виконавчої влади: види, організація та повноваження.
23. Державна служба в Україні та її правове регулювання.
24. Інститут адміністративної відповідальності: зміст та механізм реалізації.
25. Адміністративно-процесуальне право: предмет і джерела.
26. Правовий статус Президента України.
27. Функції, методи та форми державного управління.
28. Адміністративний процес в Україні: поняття, структура і принципи.
29. Правові презумпції адміністративного процесу.
30. Наукові концепції адміністративного процесу.

Кримінальний процес

1. Предмет, завдання і система кримінального процесу України
2. Загальне поняття та історичні форми кримінального процесу.
3. Завдання і мета кримінального процесу.
4. Система і стадії кримінального процесу.
5. Наука кримінального процесуального права. Розвиток її в Україні.
6. Кримінальний процес як навчальна дисципліна, її завдання.
7. Рішення Європейського суду з прав людини, як джерело кримінального процесуального права.
8. Зв'язок кримінального процесу з іншими галузями права.
9. Принципи кримінального процесу України

10. Поняття, значення і система принципів кримінального процесу. Їх співвідношення з принципами судоустрою.
11. Конституційні принципи кримінального процесу, їх значення та зміст.
12. Інші принципи кримінального процесу, закріплені в Кримінальному процесуальному кодексі України, їх значення та зміст.
13. Принципи кримінального процесу України і проблеми реалізації міжнародних стандартів основних прав і свобод людини.
14. Суб'єкти кримінально-процесуальної діяльності.
15. Поняття і класифікація суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності.
16. Державні органи і посадові особи, які ведуть процес.
17. Суд як орган правосуддя. Законний склад суду.
18. Слідчий суддя, його статус та повноваження.
19. Прокурор, його завдання і повноваження у кримінальному процесі, на різних його стадіях. Слідчий, його повноваження.
20. Органи дізнання, їх види, завдання і повноваження.
21. Особи, які мають особистий інтерес у справі.
22. Підозрюваний. Обвинувачений. Потерпілий. Цивільний позивач. Цивільний відповідач. Їх процесуальні права та обов'язки.
23. Інші суб'єкти кримінально-процесуальної діяльності, їх права та обов'язки.
24. Доказування і докази у кримінальному процесі
25. Поняття і значення кримінально-процесуального доказування.
26. Теорія доказів.
27. Доказове право.
28. Теорія пізнання і теорія доказів.
29. Мета доказування у кримінальному процесі.
30. Предмет і межі доказування у кримінальному провадженні.
31. Особливості предмету доказування по окремим категоріям проваджень.
32. Поняття доказів. Належність і допустимість доказів.
33. Класифікація доказів.
34. Правила оцінки доказів.
35. Види доказів.
36. Висновок експерта, його предмет, значення, форма та зміст.
37. Речові докази, їх поняття та види.
38. Заходи забезпечення кримінального провадження.

39. Процесуальні строки та витрати
40. Поняття, завдання і значення фіксування кримінального провадження.
41. Процесуальні строки та їх правова природа.
42. Поняття, значення, види і порядок обчислення процесуальних строків.
43. Обов'язкове додержання процесуальних строків.
44. Стягнення судових витрат.
45. Цивільний позов у кримінальному судочинстві.
46. Забезпечення цивільного позову.
47. Процесуальні дії, процесуальні рішення і способи їх оформлення.
48. Поняття процесуальних документів. Їх види і значення в кримінальному процесі.
49. Ухвала суду, її структура, зміст і форма.

1.3. Критерії оцінювання відповідей

Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюватимуться за 100-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати під час відповідей на питання білетів вступного іспиту зі спеціальності, – 75 (повнота відповіді на кожне питання оцінюється у 1 – 25 балів); презентація дослідницької пропозиції оцінюється у 1 – 25 балів.

Вступники, які під час вступних випробувань зі спеціальності наберуть менш як 60 балів, позбавлятимуться права участі в конкурсі.

Бали за окремими складовими вступного іспиту розподіляються наступним чином:

Екзаменаційні питання			Презентація дослідницької пропозиції	Сума
Питання №1	Питання №2	Питання №3		
25 балів	25 балів	25 балів	25 балів	100 балів

Оцінювання відповіді на поставлені запитання відбувається за наступними критеріями:

25-20 балів теоретичне питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки;

19-15 балів теоретичне питання розкрито майже в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки;

14-10 балів значна частина теоретичного питання не була висвітлена;

9-0 балів більша частина питання не була висвітлена або питання повністю не розкрито.

1.4. Рекомендована література

Адміністративне право і процес

1. Авер'янов Б. В. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник : у 2 т. / ред. кол.: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. Київ: Юрид. думка, 2007.
2. Адміністративно-правове забезпечення прав людини органами публічної адміністрації в Україні : зб. наук. праць / за заг. ред. д.ю.н., проф., О. Ф. Андрійко. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. 199 с.
3. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд. В. П. Тимошук. Київ, 2003. – 496 с.
4. Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд.: І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда. Київ, 2003. – 536 с.
5. Андрійко О. Ф. Державний контроль в Україні: організаційноправові засади. – Київ, 2004. – 300 с. 6. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. 668 с.
7. Голосніченко І. П., Стахурський М. Ф. Адміністративний процес: навч. посібник. Київ, 2003. 256 с.
8. Демократичні засади державного управління та адміністративне право: монографія / кол. авт.: Ю. С. Шемшученко, В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, І. О. Кресіна, В. П. Нагребельний та ін.; за заг. ред. д.ю.н. В. Б. Авер'янова. – Київ: Вид-во «Юридична думка», 2010.
9. Державне управління в Україні: навч. посібник / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – Київ, 1999. 10. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Факт, 2003. 384 с.
11. Дерезь В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини : монографія. – Київ:Юридична думка, 2007.
12. Загальне адміністративне право: підручник / за заг. ред. І. С. Гриценка. – Київ: Юрінком Інтер, 2015. – 568 с. 13. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз / пер. з фр. В. Ховхуна. Київ: Основи, 1996. 420 с.

14. Коліушко І. Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні: монографія. Київ:Факт, 2002. 260 с.
15. Ківалов С. В., Біла-Тіунова Л. Р. Адміністративне право України: навч. посібник. – 5-е вид., перероб. і доп. Одеса: Фенікс, 2011. 400 с.
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науковопрактичний коментар / Р. А. Калюжний, М. Ш. Іншин, І. М. Шопіна та ін. 4-е вид., зі змін. та доп. станом на 10 листопада 2010 р. Київ: Алерта; ЦУЛ, 2011. 712 с.
17. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник. – Київ:Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.
18. Курс адміністративного права України: підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В. Д. Сукенко та ін.; за ред. В. В. Коваленка. Київ:Юрінком Інтер, 2012. 808 с.
19. Лук'янець Д. М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку. Київ, 2001. 220 с.
20. Педько Ю. С. Становлення адміністративної юстиції в Україні. Київ, 2003. 207 с.
21. Проблеми адміністративно-правового забезпечення оптимізації державного управління в Україні на сучасному етапі: Наукова доповідь / за аг. ред. О. Ф. Андрійко. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2014. 40 с.
22. Селіванов А. О. Адміністративний процес в Україні: реальність і перспективи розвитку правових доктрин. Київ, 2000. 68 с.
23. Система органів виконавчої влади України: правові проблеми вдосконалення організації та діяльності: монографія /кол. авт.: О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельний, Л. Є: Кисіль та ін.; за ред. О. Ф. Андрійко. Харків: Планета- Принт, 2013. 384 с.
24. Тимощук В. П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії: монографія. – Київ: Вид-во «Конус-Ю», 2010. 296 с.
25. Школик А. М. Порівняльне адміністративне право: навч. посібник для юрид. ф-тів та фтів міжнар. відносин. – Львів: ЗУКЦ, 2007. 308 с.

Теорія та практика застосування кримінального процесуального законодавства, проблеми кримінального процесу

1. Актуальні питання кримінального процесу України. За заг. ред. Блажівського Є.М. К.: Національна академія прокуратури України; Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
2. Антологія української юридичної думки. Том 7. Кримінальне право. Кримінальний процес. К., 2004.

3. Великий енциклопедичний юридичний словник / За ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. К.: Юрид. думка, 2012. 1020 с.
4. Басиста І.В. Прийняття і виконання рішень слідчого на стадії досудового розслідування Івано-Франківськ: Тіповіт, 2011. 500 с.
5. Гузела М.В. Процесуальний примус в процесі застосування запобіжних заходів, пов'язаних з частковим обмеженням свободи особи. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Юридичні науки. 2020. Т. 7. № 1(25). С. 178–183.
6. Гула Л.Ф. Негласні слідчі (розшукові) дії у розслідуванні злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами. Європейські перспективи. 2018. № 2. С. 90–93.
7. Довгань А.І. Виявлення та розслідування підрозділами Національної поліції України втягнення неповнолітніх у заняття жебрацтвом: колективна монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 176 с.
8. Доказування у кримінальному провадженні : курс лекцій. О.О. Бондаренко, Г.І. Глобенко, В.В. Романюк та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. О Юхна. Харків: ХНУВС. 2018. 156 с.
9. Доказування у кримінальному провадженні: навч. посіб. За ред. проф. В. Канціра. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2018. 236 с. 38. Дудаш Т.І. Практика Європейського Суду з прав людини : навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 488 с.
10. Климчук М.П. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів у досудовому розслідуванні / М.П. Климчук, М.С. Цуцкірідзе. К., 2013. 203 с.
11. Коваленко Є.Г. Теорія доказів в кримінальному процесі України К.: Юрінком Інтер, 2006. 632 с.
12. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. К.: Право, 1996. 36 с.
13. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Є.М. Блажівський, Ю.М. Грошевий, Ю.М. Дьомін та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація та ін. Т. 2. Х.: Право, 2012. – 664 с.
14. Кримінальний процес: підручник . Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Х. : Право, 2013. 824 с.
15. Кримінальний процес : підручник / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, доц. О.Ф. Кобзар. У 2-х частинах. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. 337 с.
16. Кримінальний процес України : навч. посіб. / за заг. ред. В.С. Канціра. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 444 с.

17. Кулянда М.І. Особливості апеляційного провадження в порядку судового контролю у кримінальному процесі України : монографія. Київ : АртЕк, 2017. 198 с.
18. Кушніт В. П. Щодо проблемних питань проведення процедури обшуку. Порівняльноаналітичне право. 2018. № 4. С. 419–421.
19. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Загальна частина) / В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, Я.Ю. Конюшенко та ін. К.: НАВС, 2012. 280 с.
20. Лобойко Л.М. Стадії кримінального процесу К.: Центр учбової літератури, 2005. 176 с.
21. Лоцицький М.В. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Київ : Професіонал Київ, 2018. 1272 с.
22. Маляренко В.Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: Теорія, історія і практика К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 544 с.
23. Молдован А.В. Кримінальний процес України / А.В. Молдован, С.М. Мельник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 368 с.
24. Ортинський В.Л. Кримінальний процес України: навчальний посібник / В.Л. Ортинський, О.М. Гумін, В.С. Канцір та ін. Львів : Видавництво Львівська політехніка, 2020. 444 с.
25. Отримання інформації з телекомунікаційних мереж мобільного зв'язку та її використання у кримінальному провадженні : науково-практичний посібник / [О.В. Меживой, О.І. Хараберюш, Д.В. Безруков, І.Ф. Хараберюш] ; за ред. професора І.Ф. Хараберюша. Донецьк: ДЮІ МВС України, 2013. 300 с.
26. Тертишник В.М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. вид. 14-те, доповнене і перероб. Київ : Правова Єдність, 2017. 828 с.
27. Туркот М.С., Столітній А.В., Шмаленя С.В., Снігар М.І. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Конституційного Суду України, Верховного Суду України та Верховного Суду, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ. Київ : Норма права. 2020. 1504 с.
28. Хараберюш І.Ф. Протидія злочинності засобами спеціальної техніки: концептуальний підхід: монографія / І.Ф. Хараберюш. – Донецьк: Вид-во „Ноулідж”, 2011. 362 с.
29. Хараберюш І.Ф. Нелегальна міграція: проблеми координації протидії : монографія / О.І. Хараберюш, І.Р. Шинкаренко, І.Ф. Хараберюш ; за заг. наук. ред. проф. І.Р. Шинкаренка. – Донецьк: НД та РВВ ДЮІ, 2010. 335 с.

30. Хараберюш І.Ф. Спеціальна техніка в правоохоронній діяльності: навчальний посібник / І.Ф. Хараберюш. – Маріуполь: МарДУ, 2017. 311 с.
31. Хараберюш І.Ф. Негласні слідчі (розшукові) дії у протидії злочинам: окремі проблеми проведення / І.Ф.Хараберюш // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Право / гол. ред. К. В. Балабанов ; відп. ред. серії О. В. Філонов. – Маріуполь : МДУ, 2016. – Вип. 12. 209 с. С. 175-180.
32. Шевчук С. Судовий захист прав людини. Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції К.: Реферат, 2006. 829 с.
33. Чорноусько М.В. Здійснення прокурором процесуального керівництва досудовим розслідуванням: теорія та практика : монографія / за заг. ред. О.П. Кучинської. Київ : Алерта, 2017. 294 с.
34. Шепітько В.Ю. Встановлення особи злочинця за допомогою сучасних інформаційних технологій Інноваційні засади технікокриміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія Харків, 2017. С. 38–46.
35. Andrii Borko, Vadym Nehodchenko, Olena Volobuieva, Ivan Kharaberiush, Yevheniia Lohvynenko. Fighting against Cybercrime: Problems and Prospects in Ukraine and the World / *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issue 2019 Vol: 22 Issue: 2S*. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5527><https://www.abacademies.org/articles/Fighting-against-cybercrime-problems-and-prospects-in-Ukraine-and-the-world1544-0044-22-SI-2-352.pdf>
36. Improvement of the legal culture as a basis for the formation of civil society of modern times : collective monograph / O. Borschevska, O. Boryslavska, I. Kharaberiush, O. Krushnitska, etc. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2020. – 164 p. : Kharaberiush I. Special technique as a category of legal science: collective monograph. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2020. 164 p., p. 42-57. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-191-9/42-57>
37. The latest development of the modern legal sciences and education in Ukraine and EU countries: an experience, challenges, expectations : Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. 604 p: Kharaberiush I. F. Special equipment applicable in administrative activities of law enforcement authorities as a legal category: Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. 604 p., p. 530-544. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-033-9-30>
38. Moderní aspekty vědy: XV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2022. str. 435. Хараберюш І.Ф., Лісовий О.О. Дотримання європейських стандартів при проведенні судового контролю НСРД, пов'язаних із використанням технічних засобів. С. 83-93.

39. Haraberiush, I., (2021). Concept and System of Impact Munitions Used in Law Enforcement . Archives of Criminology and Forensic Sciences. 1(3). 89-101. DOI: <https://doi.org/10.32353/acfs.3.2021.10>

2. ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Презентація дослідницької пропозиції є складовим елементом вступного іспиту зі спеціальності. Дослідницька пропозиція – це авторський науковий текст обсягом до 10

сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження.

Дослідницька пропозиція готується вступником до аспірантури самостійно та подається у електронному вигляді на кафедру права на електронну адресу law@mdu.in.ua не пізніше аніж за три робочі дні до проведення вступного іспиту зі спеціальності. За бажанням вступника, додатком може подаватися також рецензія на дослідницьку пропозицію від передбачуваного наукового керівника. У відповідь на електронну адресу вступника надсилається посилання для входу на платформу, на якій відбуватимуться консультація та вступне випробування, із зазначенням дати і часу.

Технічні параметри тексту дослідницької пропозиції:

- шрифт: Times New Roman
- розмір шрифта: 14
- міжрядковий інтервал: 1,5
- поля: 2 см
- нумерація сторінок має починатися з другої сторінки
- оформлення Титульного листка – згідно з Додатком 1

Структура дослідницької пропозиції

1. Формулювання наукової проблеми:

чітко зазначити тему майбутньої дисертації та подати очікувані результати у вигляді анотації до теми.

2. Актуальність обраної теми:

аргументувати актуальність розробки теми для розвитку сучасної правової науки, гуманітарної сфери або суспільства та держави в цілому.

3. Стан розробки у вітчизняній і зарубіжній науці, виділення невирішених аспектів обраної теми:

подати коротку характеристику найважливіших праць, які зачіпають обрану тему; визначити існуючі прогалини, недосліджені раніше аспекти, які можуть бути заповнені дисертацією.

4. Джерельна база дослідження:

подати коротку характеристику джерел (бібліотечних, архівних, статистичних даних тощо), на які спиратиметься майбутнє дослідження.

5. Мета та завдання передбачуваного дослідження.

6. Орієнтовні об'єкт і предмет дослідження.

7. Формулювання й аргументація наукової новизни.

8. Методологія та науковий інструментарій передбачуваного дослідження:

надати якомога широкий перелік методів наукового пізнання, які будуть використані в ході дослідження та написання дисертації, і показати їх розуміння.

9. Можливі шляхи розв'язання поставлених завдань.

10. Можливі сфери практичного застосування передбачуваних результатів дослідження: *Зазначити можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження, зокрема закладами освіти, науковими установами, органами державної влади тощо.*

11. Список найважливіших джерел та літератури, що будуть використані під час проведення дослідження.

Джерела:

1. ...

2. ...

3. ...

Література: Не менше 15 позицій

Презентація дослідницької пропозиції оцінюється за шкалою від 0 до 25 балів за наступними критеріями:

Критерії оцінювання дослідницької пропозиції

БАЛИ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
21-25	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені майбутнім дисертаційним дослідженням та публікаціями; чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження з обраної теми; продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав володіння джерельною базою з теми дослідження.
16-20	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваним дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював або мету, або завдання, або об'єкт та предмет майбутнього дослідження; орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав недостатнє володіння джерельною базою з теми дослідження.
11-15	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював або мету, або завдання, або об'єкт та предмет майбутнього дослідження; недостатньо орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; слабо продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав поверхове володіння джерельною базою з теми дослідження.
6-10	Вступник обґрунтував актуальність обраної теми; водночас недостатньо продемонстрував прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; слабо орієнтується в наукових методах, яких

	потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; не продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; показав поверхове володіння джерельною базою з теми дослідження.
0-5	Вступник не надав достатньої аргументації для обґрунтування актуальності обраної теми; не виділив прогалини в сучасній науці, які можуть бути заповнені передбачуваними дисертаційним дослідженням та публікаціями; недостатньо чітко сформулював мету, завдання, об'єкт та предмет майбутнього дослідження; слабо орієнтується в наукових методах, яких потребуватиме здійснення наукового дослідження обраної теми; не продемонстрував можливість практичного застосування передбачуваних результатів дослідження; не володіє джерельною базою з теми дослідження.

3. ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО АСПРАНТУРИ З ІНШОЮ ГАЛУЗОЮ ЗНАТЬ, НІЖ ТА, ЯКА ЗАЗНАЧЕНА У ДИПЛОМІ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

3.1. Особливості проведення додаткової співбесіди

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), призначається додаткове вступне випробування у формі співбесіди. У разі призначення додаткової співбесіди не пізніше ніж за три робочі дні до її проведення вступник надсилає свою електронну адресу на електронну адресу [«Кафедра права» <law@mdu.in.ua>](mailto:law@mdu.in.ua). На надану електронну адресу вступника надсилається посилання для входу на платформу, на якій відбуватимуться консультація та вступне випробування, із зазначенням дати і часу.

Додаткова співбесіда проводиться перед вступним іспитом зі спеціальності для виявлення рівня обізнаності вступника зі змістом спеціальності 081 Право. В програму додаткової співбесіди включено питання з галузі правознавства.

3.2. Перелік питань співбесіди

1. Актуальні проблеми конституційних основ безпосереднього народовладдя в Україні.
2. Верховна Рада України (парламент) в механізмі державної влади.

3. Правова природа та призначення інституту глави держави.
4. Конституційні принципи виборчого права. Особливості виборчої системи в Україні.
5. Поняття, види та предмет референдумів в Україні.
6. Оскарження порушень виборчих прав громадян України.
7. Принципи формування і діяльності виборчих комісій.
8. Сучасні тенденції реформування органів місцевого самоврядування.
9. Напрямки реформування повноважень Президента України.
10. Напрями реформування Верховної Ради України - парламенту України.
11. Поняття і склад учасників господарського процесу, їх інтерес у справі та виконувани функції, мета їх вступу або залучення до процесу. Інші учасники судового процесу.
12. Сучасні проблеми зловживання учасниками судового процесу своїми процесуальними правами.
13. Проблеми вибору кваліфікованого представника в господарському процесі, реалізація права сторін на правову допомогу.
14. Сучасні напрями вирішення проблеми відшкодування витрат на правову допомогу.
15. Міжнародно-правова природа європейської інтеграції.
16. Правовий феномен Європейського Союзу у контексті обмеження державного суверенітету держав-членів.
17. Питання про застосування сили у сучасному міжнародному праві.
18. Проблемні питання підвищення ефективності діяльності міжнародних міжурядових організацій.
19. Інституціональна реформа ООН. Реформування Ради Безпеки ООН. Модернізація регіональних міжнародних організацій.
20. Проблема міжнародного тероризму.
21. Проблема розповсюдження зброї масового ураження. Глобальні екологічні проблеми.
22. Загальна характеристика правовідносин, що регулюються нормами міжнародного приватного права.
23. Суб'єкти міжнародного приватного права.
24. Характеристика колізійного і матеріально-правового методів регулювання правовідносин в міжнародному приватному праві.
25. Основні міжнародно-правові документи щодо прав і свобод фізичних осіб.

26. Визначення понять «іноземець», «іноземний громадянин», «особа без громадянства».
27. Визначення зовнішньоекономічного договору (контракту) за законодавством України.
28. Визначте види стандартів прав людини та громадянина.
29. Охарактеризуйте особливості європейських стандартів захисту прав.
30. Порядок утворення та склад ЄСПЛ
31. Етапи виконання рішень ЄСПЛ
32. Прецедент в практиці Суду Європейського Союзу
33. Прецедент та судова практика України
34. Місце національних суддів в судовій системі ЄС
35. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на рішення Верховного суду України.
36. Поняття злочину, як основна категорія кримінального права.
37. Класифікації злочинів у кримінальному праві. Види злочинів за ступенем тяжкості.
38. Поняття, значення, та класифікація засад кримінального провадження.
39. Поняття, суть і значення кримінального процесуального доказування. Елементи кримінального процесуального доказування.
40. Предмет, межі та суб'єкти доказування у кримінальному провадженні. Обов'язок доказування у кримінальному процесі.
41. Речові докази, строки і порядок їх зберігання у кримінальному процесі.
42. Висновок експерта і його доказове значення у кримінальному процесі.
43. Слідчий експеримент. Освідчення і його види.
44. Особливості повідомлення про підозру особам відносно яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження.
45. Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання і обрання запобіжного заходу.

3.3. Критерії оцінювання відповідей

Оцінювання додаткового вступного випробування у формі співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), відбувається за двобальною шкалою: «склав» або «не склав».

Оцінка «склав» виставляється у наступних випадках:

- повна, вірна та ґрунтовна відповідь на запитання, теоретично правильний і логічно обґрунтований виклад матеріалу, при якому вступник повно і глибоко використав відомі йому фактичні знання, виявив здібність аналізувати економічні явища та процеси, робити висновки і узагальнення з чітким їх формуванням;
- правильна і обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає при цьому деякі несуттєві неточності;
- правильна, проте не обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає суттєві неточності;
- неповна відповідь на запитання або така, що не містить аналізу фактичного матеріалу, необхідних узагальнень і висновків, і свідчить про те, що знання абітурієнта мають дещо розрізнений, фрагментарний характер.

Оцінка «не склав» виставляється за неправильну відповідь, яка не відповідає змісту програмного матеріалу і свідчить про нерозуміння вступником його основних положень.

У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не склав», він не допускається до наступних вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови і позбавляється права брати участь у конкурсному відборі.

3.4. Рекомендована література

1. Акт проголошення незалежності України // Відомості Верховної Ради України 1991. № 38. Ст. 502.
2. Актуальні проблеми господарського права: [навч. посіб.] / За ред. В.С. Щербини. К.: Юрінком Інтер, 2013. 528 с.
3. Актуальні проблеми господарського, цивільного права та процесу: наук. зб. Вип. 1 /Ред.: Л.М. Ніколенко; Маріуп. держ. гуманіт. ун-т. -Маріуполь, 2009. 183 с.
4. Актуальні проблеми конституційного права України: підручник/ за заг. ред. проф. Олійника А.Ю. К. : «Центр учбової літератури». 2013. 554 с.
5. Актуальні питання кримінального процесу України /Є.М. Блажівський, І.М. Козьяков, О.М. Толочко, С.С. Мірошніченко та ін. К.: Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
6. Баймуратов М. А. Международное публичное право X. : Одиссей, 2007. 704 с.

7. Барабаш Ю. Конституційна реформа і стабільність конституційного ладу: конфліктологічно -правовий аналіз системного взаємозв'язку. Право України, 2012. № 1-2. С.77-96.
8. Басиста І.В. Прийняття і виконання рішень слідчого на стадії досудового розслідування Івано-Франківськ: Тіповіт, 2011. 500 с.
9. Беяневич О.А., Вінник О.М., Джуринський В.О. Актуальні проблеми господарського права: навчальний посібник. /За заг. ред.. В.С. Щербіни.К.: Юрінком Інтер, 2012.- 528 с.
10. Головатий С. В. Тріада європейських цінностей - верховенство права, демократія, права людини - як основа українського конституційного ладу. Право України. 2011. №5. -С. 159 - 174.
11. Головатий С. Конституція України в системі європейського конституціоналізму. Право України. 1997.- № 8.-С.3-8.
12. Господарське право: [підручник] / О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного, Х.: Одіссей, 2010. 424 с.
13. Господарське процесуальне право: навч. посіб. / І.А. Балюк; ДВНЗ "Київ. нац. екон. унт ім. В.Гетьмана". К., 2008. 224 с.
14. Декларація про державний суверенітет України // Відомості Верховної Ради УРСР.- 1990.- № 31. Ст. 429.
15. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / за ред. О. Л. Жуковської. К.: 131- ПОЛ, 2004. 960 с.
16. Європейські стандарти в галузі прав людини / Міністерство юстиції України. К.: Ін Юре, 2002. 232 с.
17. Закон України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21 лютого 2014 р. / Відомості Верховної Ради України. 2014. № 11, Ст. 143.
18. Закон України «Про внесення змін до Конституції України» . Відомості Верховної Ради. 2005. № 2. ст.44.
19. Климчук М.П. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів у досудовому розслідуванні К., 2013. 203 с.
20. Коваленко Є.Г. Теорія доказів в кримінальному процесі України К.: Юрінком Інтер, 2006. 632 с.
21. Коваленко Т.С. Господарське процесуальне право України: навч. посіб. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013.229 с.

22. Конституційний процес в Україні та світовий досвід конституціоналізму : монографія/ [Шемшученко Ю.С., Батанов О.В., Крусян А.Р. та ін.]. – К. :Вид-во «Юридична думка», 2014. – 262с.
23. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. К.: Право, 1996. -36 с.
24. Корпоративне право України / заг. ред. В. В. Луця. К. : Юрінком Інтер, 2010. 384 с.
25. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / Є.М. Блажівський, Ю.М. Грошевий, Ю.М. Дьомін та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація та ін. Т. 2 Х.: Право, 2012. – 664 с.
26. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / Є.М. Блажівський, Ю.М. Грошевий, Ю.М. Дьомін та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація та ін. – Т. 2 Х.: Право, 2012. 664 с.
27. Крусян А.Р. Конституційний процес в Україні: втілення принципів європейського конституціоналізму Вісник Конституційного Суду України.2014. № 3. С. 79.
28. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Загальна частина) / В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, Я.Ю. Конюшенко та ін. К.: НАВС, 2012. 280 с.
29. Лобойко Л.М. Стадії кримінального процесу К.: Центр учбової літератури, 2005. 176 с.
30. Маляренко В.Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: Теорія, історія і практика К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 544 с.
31. Міжнародне публічне право : підручник / За ред. В. М. Репецького. 2-ге вид., стер. К. : Знання, 2012. 437 с.
32. Молдован А.В. Кримінальний процес України К.: Центр учбової літератури, 2013. 368 с.
33. Ніколенко Л.М. Господарське процесуальне право: підруч. для студ. вищ. навч. закл. О.: Фенікс, 2011. - 508 с.
34. Рабінович М. Європейська конвенція з прав людини: проблеми національної імплементації (загальнотеоретичні аспекти) / П. М. Рабінович, Н. М. Раданович // Праці Львів, лабораторії прав людини і громадянина НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування АПрН України / Редкол.: П.М. Рабінович (голов, ред.) та ін. Серія 1. Дослідження та реферати. Вип. 4. - Л.: Астрон, 2002. 192 с.
35. Січевлюк В.А. Господарське право України: Навчальний посібник. К.: УІРФР, 2010. 474 с.

36. Скрипнюк О. Забезпечення ефективності функціонування системи демократичної влади: Україна і зарубіжний досвід. Право України, 2015. № 5. С. 72.
37. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В. Е. К. : Центр учбової літератури, 2010. 608 с.
38. Шаповал В. Парламент як представницький орган. Право України, 2015. № 3. С. 114-135
39. Шаповал В. Парламент: організаційні характеристики. Право України, 2015. № 4. С. 120-134.
40. Шевчук С. Судовий захист прав людини. Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції К.: Реферат, 2006. 829 с.

Зразок оформлення титульної сторінки дослідницької пропозиції

**МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ

ТЕМА:

Вступника до аспірантури МДУ

(ПІБ повністю вступника)

Рівень вищої освіти: третій

Галузь знань: 08 Право

Спеціальність: 081 Право

Освітньо-наукова програма:
«Право.Адміністративне право і процес; фінансове
право; інформаційне право» або «Право.

Передбачуваний науковий керівник:
*ПІБ передбачуваного наукового керівника,
науковий ступінь, вчене звання (не обов'язково)*

Київ – 202_